

Een gelijkmatig en homogeen gewas: daar is wat aan te doen

Eén van de pijlers onder een hoge opbrengst is een homogeen en gelijkmatig gewas. Hiervoor gebruiken we precisiezaaimachines. Om de kwaliteit van het uitgevoerde werk goed te houden, is onderhoud aan deze machines nodig. Een klein verschilletje op de zaaischijf veroorzaakt een groot verschil in het veld.

Foto 1. Niet goed aansluiten van de rijen bij het zaaien door een verkeerd afgestelde markeur. Meestal is het niet zo extreem. Te veel of te weinig ruimte in de aansluiting tussen de zaaislagen kost opbrengst en is lastig bij bespuitingen en oogst.

Doel van de precisiezaai bij suikerbieten is het gelijkmatig verdelen van de planten over het perceel. Hierbij is het belangrijk dat de afstand van de planten tussen de rijen 50 centimeter is. Controleer daarom ruim voor het zaaien of de onderlinge afstand (gemeten op het midden van de zaaihouder) van alle elementen klopt. Daarnaast is het voor de rijenafstand belangrijk om de markeur te controleren, zodat de rijen van verschillende slagen ook goed op elkaar aansluiten (foto 1). Dit maakt het rooien van de bieten makkelijker.

Zaaischijven

Het onderdeel dat zorgt voor de afstand tussen de planten in de rij is de zaaischijf. Ook zorgt de zaaischijf er voor dat er op elke plaats één zaadje en dus één plant komt. Het contact van de zaaischijf met het zaad en het continu draaien van de schijven betekent dat een zaaischijf kan slijten. Een versleten zaaischijf kan leiden tot meer dubbelen, meer missers of pilbreuk. Dit verslechtert de kwaliteit van het zaaien: meer dubbele planten, meer missers en een grotere variatie in plantafstand. Belangrijk is dus om te zorgen dat de zaaischijf aan de daarvoor gestelde normen voldoet. U kunt de zaaischijven naar het IRS opsturen voor zaaischijvenkeuring (zie kader: 'Meer informatie is te vinden in Betatip over het:').

Foto 2. Twee van de gebruikte zaaischijven op de demonstratie bij Beet Europe 2010. De zaaischijven van het type Monopill zijn afgekeurd als de meegeleverde paspen door één of meer cellen van de schijf heen kan steken (bovenste schijf). Bij een goedgekeurde schijf blijft de paspen in de cel steken (onderste schijf). Het verschil is een fractie van een millimeter.

Demonstratie Beet Europe 2010

Afgelopen jaar lag er op het terrein van Beet Europe 2010 een demonstratie van het effect van goed- en afgekeurde zaaischijven. De zaaischijven waren van het type Monopill (foto 2). Het resultaat was een grotere variatie in afstand tussen de planten en meer missers bij de afgekeurde zaaischijf (foto 3 en 4).

Overige onderdelen

Naast de zaaischijven, die op orde moeten zijn, dienen de kouters scherp te zijn. Deze moeten, indien nodig, worden vervangen. Dit geldt ook voor andere onderdelen die versleten zijn; lees ook het kader 'Controleer bij/tijdens het zaaien of' op deze pagina.

Foto 3. Het resultaat van de verzaaibaarheid met drie afgekeurde zaaischijven. Dit resulteerde in meer variatie in de afstand tussen planten en meer missers.

Meer informatie is te vinden in Betatip over het:

- onderhoud zaaimachines en aanwijzingen voor het controleren van de zaaischijven: www.irs.nl/pagina.asp?p=31;
- zaaischijvenkeuring en hoe de zaaischijven naar het IRS op te sturen: www.irs.nl/pagina.asp?p=45;
- bladzijde 24-26 in Suikerbietsignalen.

Kwaliteit van zaaien

Uit de analyse van de gegevens van het SUSY-project (bedrijfsvergelijking) blijkt dat niet de totale variabele kosten van de suikerbietenteelt, maar de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden bepalend is voor de hoogte van de opbrengst. Bij zaaien is het belangrijkste dat de zaden in de vochtige, vaste grond worden gezaaid. Het percentage van de zaden dat in de vochtige grond werd gezaaid, was bij toptelers veel hoger (95,4% tegen 72,8% bij de middentelers).

Bram Hanse

Controleer bij/tijdens het zaaien of:

- de zaaihouders scherp zijn;
- de zaaidiepte voldoende is. Het zaad ligt in de vochtige grond op de vaste ondergrond;
- de zaai-afstand en verwachte veldopkomst voldoende zijn om het gewenste plantaantal te bereiken;
- de werkelijke zaai-afstand (namen) overeenkomt met de gewenste zaai-afstand.

Berekening van de zaai-afstand = $20.000 \times \text{verwachte veldopkomst (\%)} / \text{gewenste plantaantal}$.

Foto 4. Het resultaat van de verzaaibaarheid met drie goedgekeurde zaaischijven. Dit resulteerde in een homogeen plantafstand en minder missers.